

Beköszöntő

Evidenciákon alapuló egészségügyi és egészségbiztosítási reform?

Az egészségügynek a gazdaságra és politikára kifejtett hatását, kiemelt jelentőségét a 2006-2008 közti szerkezetátalakítások és társadalmi viták tükrében ma már senki nem vitathatja. Az egészség-gazdaságtani bizonyítékokkal kellően nem megalapozott átalakítási lépések népszavazáshoz és a kormánykoalíció széteséséhez vezettek. A kormányzati válság azóta is tart, a szakma és a társadalom által nem támogatott egészségügyi reform hatásai tehát e sorok írásakor még nem megbecsülhetők.

A reform egyes lépéseinek fő magyarázata a költséghatékonyság javítása volt. Mindazonáltal számos esetben a hatékonyság vagy költséghatékonyság fogalmát hibásan, többnyire költség-minimalizálásként értelmezték a kormányzati dokumentumok. Ez jelentősen csökkentette a programok szakmai támogathatóságát.

Lehetne azt elemezni az IME – Az egészségügyi vezetők szaklapja – e különszámának bevezetőjében, hogy amikor a hatékonyság és költséghatékonyság fogalmát az egészség-gazdaságtani alapozó képzések első blokkjában már oktatják az egyetemeken, akkor miért nem értelmezték e fogalmakat helyesen a döntéshozók. Ennek részletezése azonban nem volna elégáns.

Lehetne listát írni arról, hogy hány dokumentumban, szakmai anyagban követte el ezt a hibát az egészségpolitikai vezetés. Ezt egyrészt a bevezető terjedelmi korlátja nem teszi lehetővé, másrészt ebben a témakörben több előadás is elhangzott szakmai rendezvényeken.

Érdeemes viszont leszögezni, hogy tudományos bizonyítékokkal, egészség-gazdaságtani érvekkel az egészségügyi és egészségbiztosítási rendszer átalakításának kényszere jól megalapozott volt. Széleskörű szakmai konszenzus alakult ki arra vonatkozóan, hogy a rendszer átalakítása nem tűr halasztást. Az ezt követő reformlépések szakmai megalapozását azonban egy szűk elit dolgozta ki, akik nem akarták figyelembe venni a szakmai és egészség-gazdaságtani ellenérveket. Sőt, aki felemelte szavát alternatív reformelképzelések érdekében, azt reformellenesnek, maradinak vagy ellenzékinek kiáltották ki, köztük elismert baloldali és liberális érzelmű egészségpolitikusokat és egészségügyi közgazdászokat is.

A Magyar Egészség-gazdaságtani Társaság vezetősége és tagsága, soraiban számos kormányzati, finanszírozói és nemzetközi tapasztalatokkal felvértezett szakemberrel, sokat tudott volna tenni azért, hogy a válság ne mélyüljön idáig. Az egészségpolitikai vezetők azonban az elmúlt két évben nem éltek a META által rendezett szakmai viták lehetőségével, pedig az azt megelőző időszakban még gyakran megfordultak az üléseinken. Akár szimbolikus gesztusnak tekinthetjük azt is, hogy szokásos havi META ülésünket már csak éves tagdíjbevételünk egyharmadát kitevő bérleti díjért rendezhettük volna az Egészségügyi Minisztériumban. Így a felsőszintű döntéshozók kikoptak a társaságunk üléseiről, és a META is kikopt az Egészségügyi Minisztérium életéből egy olyan időszakban, mikor az egészségpolitikai döntések indoklásában – sokszor nem megalapozottan – a költséghatékonyság kiemelt szerepet kapott.

Nem kellett volna, hogy így legyen, hiszen a META talán legfontosabb alapértéke a politikai semlegesség. Az alapszabály szerint konszenzusos testületi álláspontot csak módszertani és oktatási kérdésekben alakíthatunk ki. Nem rakhadjuk le a voksunkat különböző politikai és piaci szereplők programjai mellett, és nem is ellenezhetjük azokat, hogy ne váljanak a társaság ülései lobbierők színterévé.

Túl vagyunk a második sikeres IME-META országos egészség-gazdaságtani konferenciánkon, amelynek „termését” ezzel a különszámmal kapja kézhez a Kedves Olvasó. Szakmaiságunk, tudásbázisunk egyre nagyobb jelentőséggel bír. Mindazonáltal a META a mainál sokkal többet tehetne, és többet is kell tennie az egészség-gazdaságtanilag megalapozott egészségügyi rendszer kialakításának az érdekében! Ezért a META stratégiai céljain változtatni kell! El kell gondolkozni az Egészség-gazdaságtani Szakmai Kollégium megalapításán, amelynek bázisát a META tagsága adhatná! A Szakmai Kollégium – hasonlóan más szakmai kollégiumokhoz – jeleníthetné meg azt a döntés-előkészítő, véleményező fórumot, amely a META semleges pozícióját kiegészíti.

Dr. Kaló Zoltán

*A Magyar Egészség-gazdaságtani Társaság elnöke
Az ELTE TáTK Egészség-gazdaságtani Kutatóközpontjának vezetője
Az IME szerkesztőbizottságának tagja*